

Skriftlig innspill til Kultur- og likestillingsdepartementets dialogmøte om kultursektorens arbeid med klima og miljømessig bærekraft 2. september

Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) har bedt om innspill til hvilke nasjonale mål kulturpolitikken kan ha for sitt bidrag til klima og miljømessig bærekraft, og spør: Hvilke politiske mål for kulturpolitikken kan etableres på vegne av sektoren? Dette er Bokhandlerforeningens innspill.

Bokhandlerforeningen er interesseorganisasjonen for alle landets bokhandler. Foreningen arbeider for å styrke litteraturen og bokas plass i samfunnet. Vi skal sikre bokhandlerne gode rammevilkår som bidrar til at folk i hele landet får tilgang til et mangfold av litteratur.

Som svar på departementets spørsmål om hva som bør være det nasjonale ansvaret og hva sektoren selv må bidra med for å oppnå miljømessig bærekraft, er Bokhandlerforeningen tydelig på at staten må gi rom for nye forretningsmodeller som ikke kommer i veien for at sektoren selv kan skape mer miljøvennlige løsninger.

Hva kan bokhandelen bidra med?

Kunst og kultur er et bærekraftsmål i seg selv. Det viktigste norske bokhandel kan bidra med for å oppnå FNs bærekraftsmål, er å sikre at et stort utvalg av bøker blir gjort tilgjengelig og formidlet over hele landet – og samtidig sørge for at dette gjøres på en mest mulig kostnadseffektiv og miljøvennlig måte.

Bokbransjen har i lang tid arbeidet med å produsere mest mulig miljøvennlige bøker. Men samtidig som *produksjonen* av bøker må være bærekraftig, er det også avgjørende å sikre at *distribusjonen* skjer på en måte som reduserer miljøbelastningen.

Innenfor distribusjon av bøker forutsetter vi at det vil komme store endringer i årene som kommer. Eksempelvis er det vanlig at forlagene har ansvar for lagerføring av bøker og frakt ut til bokhandelen. Nå ser vi tilfeller hvor bokhandlerkjedene kjøper bøker fra forlagene direkte til eget lager og tar ansvar for distribusjonen selv. Det gjør det mulig for bokhandlerkjedene å sampakke bøker og andre varer mer effektivt. Dermed kan de sende ut fullere esker, og fullere, og forhåpentligvis færre, biler rundt om i landet. Det er bra for miljøet.

Hva trenger bokhandelen?

På spørsmålet om hva bokhandelen trenger for å legge til rette for grønne valg, er svaret først og fremst tilstrekkelig rom for å selv arbeide frem løsninger som reduserer bokas klimaavtrykk. Det **må** være rom for nye forretningsmodeller som også gir insentiver for å skape mer miljøvennlige løsninger.

Bokloven er vesentlig for å nå flere av FNs bærekraftsmål, men den har ikke et uttalt mål knyttet til grønn omstilling. Likevel er det avgjørende at loven ikke kommer i veien for bransjens evne til selv å finne gode løsninger for å minimere miljøavtrykket.

Avanseregulering gjennom bokloven kan fungere som et slikt hinder, og redusere bransjens mulighet til å finne nye og mer bærekraftige løsninger. Dersom reguleringene blir for detaljerte, og forhandlingsrommet for lite, fjernes viktige insentiver for nødvendige endringer.

Ser vi på eksempelet over, er det slik at dersom bokhandelen skal ta på seg mer ansvar og økt risiko knyttet til distribusjon, lagring og retur av bøker, må det også finnes muligheter og økonomiske insentiver for dette. Eller for å si det på en annen måte: Hvis deler av kostnadene forskyves, må også muligheten til inntjening forskyves. Da kan vi ikke ha reguleringer som sementerer dagens løsninger.

Oppsummert mener Bokhandlerforeningen at det nasjonalt må gis rom for at sektoren kan skape nye forretningsmodeller som også gir insentiver for miljøvennlige løsninger. Vi mener dette er avgjørende for bransjens muligheter til grønn omstilling.